

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

til forslaget § 13 er forpligtet til at følge; efter den gældende lov er der alene adgang til at få fastsat uddannelsesregler. Foruden at uddannelsesreglerne angiver, i hvilke emner oplæring skal finde sted, vil de også for læremestrene kunne virke som vejledning for, på hvilken måde oplæringen mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges.

Med hensyn til læretid og prøvetid er der foreslået mindre ændringer, men iøvrigt overlades det ifølge forslaget som hidtil til de faglige udvalg at fastsætte den minimums- og maksimumslæretid, som skal være gældende indenfor de respektive fag.

Den nugældende aldersgrænse for pligten til oprettelse af lærekontrakt er foreslået sat op fra 18 til 19 år, hvilket må ses på baggrund af, at skolegangen nutildags afsluttes senere; samtidig er det i § 26 foreslået, at en del af lovens bestemmelser, særlig vedrørende uddannelsen, også skal finde anvendelse på læreforhold; der indgås med personer over 19 år.

Forslaget indeholder endvidere delvis nye regler vedrørende løn, sygdom, graviditet, ferie og arbejdstid. Lovens område foreslås udvidet, forsåvidt som alle virksomheder, der har mulighed for at give en faglig uddannelse, vil få pligt til at give de unge en sådan uddannelse, hvis de antager dem før det 19. år. Samtidig er lovens område indskrænket derved, at de nugældende bestemmelser om kontrakt og undervisningspligt for specialarbejdere er ophævet.

Arbejdsanvisningskontorenes kontraktgodkendende virksomhed, som nu rent faktisk har bestået i snart 12 år, er foreslået lovfæstet, samtidig med at kontraktgodkendelsen for Københavns og Frederiksbergs vedkommende er foreslået henlagt til centralarbejdsanvisningskontoret i København.

Forslaget pålægger kontorerne at bistå og vejlede personer, der søger oplysning om lærlingeforhold. Denne vejledningspligt må ikke forveksles med erhvervsvejledning. Det, der er tale om her, er alene, at kontorerne på forespørgsel skal give oplysning om rent faktiske forhold vedrørende lærekontraktens oprettelse, indhold m. v.

Kontorerne, der i almindelighed har en vis føling med de i deres område liggende

virksomheder, skal tillige i det omfang, det er muligt, påse, at personer ikke beskæftiges i strid med lovens bestemmelser; det vil særlig sige, at de skal påse, at personer under 19 år ikke beskæftiges ved fagligt arbejde, uden at der er oprettet lærekontrakt. Det har ikke med denne bestemmelse været hensigten, at kontorerne skal udøve detektivvirksomhed for at finde frem til „forbrydere“; de skal blot i forbindelse med deres almindelige virksomhed have opmærksomheden henvendt på forholdet.

I de administrative ændringer, som jeg ikke finder det nødvendigt at gå i detaljer med, er der tilstræbt en forenkling i administrationen af lærlingesagerne; man har i videst muligt omfang henlagt afgørelsen af faglige spørgsmål til faglige organer — d. v. s. lærlingerådet og de faglige udvalg — spørgsmål, der hidtil var henlagt dels til domstolene, dels til ministeriets afgørelse. I denne hensigt er også voldgiftsretternes virksomhedsområde foreslået udvidet.

Lad mig nu vende mig til spørgsmålet om begrænsninger i lærlingeantallet og begynde med at gøre opmærksom på, at det ikke, som mange måske vil være tilbøjelige til at tro, forholder sig sådan, at enhver vanskelighed ved at finde en læreplads til en søn eller en datter skyldes, at der mellem arbejdsgiverne og arbejderne er truffet aftaler, der kunstigt begrænser antallet af lærlinge. Dette er langtfra tilfældet. Det er indlysende, at der alene i antallet af mestre og i omfanget af den enkelte mesters forretning ligger en naturlig begrænsning i antallet af lærepladser, der i det enkelte år står til rådighed. Jeg er på forhånd enig i, at det ikke mindst under hensyn til de store årgange i de fleste fag vil være samfundsmæssigt ønskeligt, at antallet af lærepladser øges. Når jeg siger „i de fleste fag“, skyldes det, at der begribeligvis må tages et rimeligt hensyn til fagenes sandsynlige fremtidige udviklingsmuligheder. I visse såkaldte hendøende eller stagnerende fag, f. eks. billedskærere og gørtlere, for at nævne et par yderliggående eksempler, kan det næppe være en samfundsmæssig interesse at sætte lærlingeantallet i vejret. Men hvor erhvervsmulighederne betinger det, bør mestrene såvel som parternes organisationer stimuleres til at forøge lærlingeantallet. Sådanne bestræbelser er da også